

Mallorca s'ha convertit des de fa uns anys en una terra d'oportunitats. Contínuament arriben persones disposades a començar de zero. Aquí recollim un conjunt de testimoniatges que parlen de l'experiència de la immigració. Són de persones vingudes de diferents punts del món, alguns acaben d'arribar i d'altres ja se senten d'aquí. Viure a un altre país requereix un procés

d'adaptació que mai no sembla acabar. Els papers, l'habitatge i la feina són els primers obstacles a salvar. Una vegada aconseguit el bàsic, per a molts arriba la part més difícil, convertir-se en ciutadà de ple dret. Això vol dir, no només tenir les mateixes obligacions que qualsevol mallorquí, sinó també gaudir dels mateixos drets. Però l'Estat espanyol i gran part de la societat

de les Illes veuen les persones immigrants com a mà d'obra barata, i res més. Més actuacions de l'Administració per facilitar la integració i més espais de trobada entre la societat mallorquina i la immigrant són algunes de les demandes que fan els testimonis d'aquest reportatge. Mesures necessàries per enfrontar el que, sens dubte, serà la societat del futur.

Viatge al paradís

Magdalena Cortés

El boca a boca, la família o els amics són el que empeny la majoria a decidir-se per un lloc determinat a l'hora de començar de nou. Moussa i Tayeb Zouggaghi viuen a sa Pobla. Moussa va sortir fa vuit anys de Nador, al Marroc, i va anar a Barcelona a trobar-se amb el seu oncle. Dos anys després vengué a Mallorca, primer a Maria de la Salut, on va fer feina a un magatzem agrícola, i finalment a sa Pobla, on ha muntat una empresa dedicada a fer marges i parets de pedra. El seu cosí Tayeb fa feina amb ell, arribà a sa Pobla fa sis anys, quan en tenia 16, aquí va acabar els seus estudis i explica que té amics mallorquins i marroquins. Gràcies a la xarxa familiar, a poc a poc han anat arribant a Mallorca altres membres de la família de Moussa i Tayeb, ja són més de vint, i encara en queden molts per venir.

En el cas del col·lectiu marroquí, primer vénen els homes a fer feina, i al cap d'uns anys, quan ja estan establitzats, fan venir la família. És el que explica Zohra Laaroussi, marroquina i medidora intercultural a l'Ajun-

tament de Manacor, segons ella "darrerament hi ha una allau de reagrupament familiar".

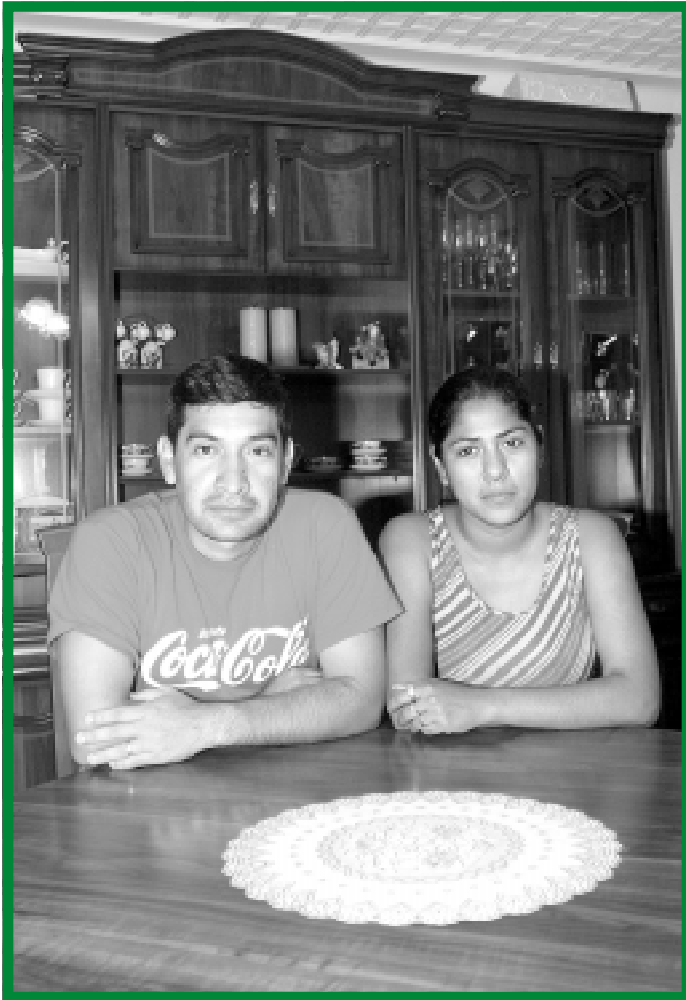
Quan s'arriba a un nou país, el primer matalàs és la família i els compatriotes. L'assistència que ofereix l'Administració pública és sovint secundària. Zohra comenta la importància de donar-los una bona acollida i una bona ubicació al principi, i destaca la necessitat que des dels ajuntaments es faci un pla d'acollida municipal que, fins ara, no existeix. Segons ella, "si no s'orienta des del principi, la desinformació i la falta d'ubicació dificulten la integració".

L'arribada és dura, també sobretot perquè ningú no s'imagina què l'espera. Les informacions que arriben als països d'origen mostren un món que res no té a veure amb el real. "Un 99% dels immigrants vénen totalment enganats, es pensen que vénen cap a un paradís de color de rosa", són paraules de

Un 99% dels immigrants vénen totalment enganats, es pensen que vénen cap a un paradís de color de rosa

Zohra Laaroussi, medidora cultural de l'Ajuntament de Manacor.

Juan Carlos Velasco i Linda Chancay, són equatorians i viuen a Palma.

Juan Carlos Velasco, ell i la seva parella, Linda Chancay, ja fa anys que viuen a Palma, són equatorians i fan feina al servei d'atenció a l'immigrant d'USO, al polígon de Llevant. Segons explica, aquest engany no prové directament de màfies sinó "dels mateixos familiars o amics i de les línies aèries". En la seva opinió "si es vol frenar el flux migratori, s'haurien de crear polítiques de desenvolupament entre els països, a més de mostrar a quin lloc vénen i quins són els recursos existents". Linda explica que "allà no ens podem imaginar la problemàtica que hi ha aquí. A l'Equador és molt diferent, quan un estranger va allà li obrin les portes, fins i tot passa per davant dels mateixos equatorians. És tot el contrari". Per al col·lectiu equatorià, posar un peu al Primer Món els suposa deixar un deute molt gran al seu país. Juan Carlos explica que "a l'Equador, per tenir una caseta petita una persona ha de fer 20 anys de feina, i per venir aquí ha d'hi-

potecar la casa amb un interès molt alt. Els prestadors s'aprofiten de la situació i li fan firmar un contracte segons el qual si no torna el deute dins d'un temps determinat li embarguen la propietat. Per tant, vénen amb el deute i ja vénen amb un problema, per això es pot dir que són persones totalment vulnerables".

Els russos i els ucraïnesos són els ciutadans d'Europa de l'Est amb més problemes per entrar a Europa occidental. Són els únics que necessiten visat, però només poden sol·licitar-lo una vegada han comprat el bitllet. Això fa que molts perdin els doblers del bitllet si finalment el

consolat els denega el visat. És el que explica Roman Onishenko, un rus de 28 anys que fa un any i nou mesos que viu a Palma. Va venir a Mallorca perquè uns amics li recomanaren, i ho va fer gràcies a un préstec de 1.200 euros, quan el seu sou era de 50 euros al mes. Els ciutadans de la resta de països de l'Est d'Europa ho tenen més "fàcil" perquè no necessiten visat. És el cas d'Stoichko Dimitrov, que té 25 anys i ve de Bulgària. Ells no fugen de la misèria, sinó d'uns països que han caigut en mans de la màfia i de la corrupció i no ofereixen cap futur. El que va empènyer Stoichko va ser adonar-se que feia feina per res, "jo tenia una petita botiga però quan veuen que el negoci et comença a funcionar, comencen a asfixiar-te amb impostos". Roman explica que això és també el que passa a Rússia, on "al principi començaren petites empreses i cooperatives, però quan el poder a l'ombra va veure que la gent tenia doblers, els ho va voler prendre. Els impostos creixen i només et queden dos camins: vendre-ho tot i partir a l'estranger o fer feina en negre.

Els joves que tenen possibilitat de sortir ho fan. Roman explica que si obrissin les portes, tots se n'anirien, afegeix que "després de tants d'experiments, la gent ja no creu ningú".

COMENÇAR DE ZERO

Aconseguir un lloc per viure és el primer obstacle que han de salvar els nouvinguts. El tema dels papers molts el posen en segon terme perquè no tenir-los no impedeix trobar feina. Per al col·lectiu marroquí aconseguir papers sembla no ser un gran problema, segons Zohra "es dona més en el col·lectiu dels sud-americans". Per als marroquins l'habitatge és el principal mal de cap, "a Manacor comparteixen casa dues o tres famílies, i això perjudica la integració".

Moussa i Tayeb viuen a un pis amb sis homes més. De moment, Moussa no té plans que la seva dona i els seus cinc fills vinguin a Mallorca, "trobar casa és difícil i molt car". D'aquesta manera pot estalviar i anar a visitar-los cada tres mesos.

Linda conta que el primer problema que es troben els equatorians són els papers, i el segon, trobar un lloc on viure. "Arrib a un lloc on hi ha molta de gent que hi viu, no és el que m'esperava, vaig a cercar feina i em diuen que sense papers no puc fer-ne. Es comencen a tancar les portes". En la seva feina com a assessora d'immigrants es troba molta de gent amb el seu somni trencat, Linda explica que la gent necessita més un suport psicològic que econòmic. "Sempre intent donar suport a la gent que ve, els dic: jo sé que vols fer feina perquè tens un deute molt gros, però per això no permetrem que ens humiliïn. Perquè nosaltres som éssers humans, no som ni fems ni un ca que viu al carrer, tenim els nostres sentiments, la nostra manera de ser i de pensar. Si no va bé, surt d'allà i cerca una altra cosa".

Trobar casa també és el més difícil segons Roman. El millor és poder trobar una habitació amb uns amics, així és com ell viu ara. Per a Stoichko si no tens qui t'ajudi és molt difícil. Ell va viure els primers deu dies a l'alberg de Can Pere Antoni i després va estar dos mesos al monestir de la Real. Diu que hi va estar bé i que hi va fer amics. Ara viu a les dependències de l'església de Santa Catalina de Sena, recentment reconvertida en parròquia ortodoxa. Allà ajuda el capellà. Cap dels dos no tenen papers. Aconseguir-los és ara per a Roman una prioritat. A Stoichko aquest tema sembla no preocupar-lo tant, diu

La gent necessita més un suport psicològic que econòmic

que "es pot fer feina sense papers". Roman l'intenta convèncer que no compensa fer feina sense papers: "fas feina fins que t'acomiaden i mentre cerques una altra feina et gastes els estalvis. Vius per fer feina i no val la pena".

El cas de Roman és una excepció. És professor de música i fa feina tocant el violoncel al carrer. Està content, la gent és respectuosa i la policia no li diu res. Stoichko va tenir una mala experiència a una empresa de cristalleria. Quan va acabar la feina no va cobrar i conta que coneix molts d'estrangers sense papers que fan feina i després no cobren perquè l'empresari sap que no el poden denunciar. "Quan no tens doblers tota la feina és bona, no demanes quan et pagaran". Ara Stoichko fa feina de jardiner i cobra sis euros l'hora, segons explica, és el que cobren tots els immigrants. Per a Roman, en canvi, "és millor cobrar menys però tenir alguna cosa fixa". És el que ara vol cercar.

Juan Carlos i Linda expliquen que les feines que troben aquí són físiques, les que no volen els mallorquins: el camp, la construcció... Linda conta que "hi ha molta de gent que no està acostumada a aquest tipus de feina i és la que se'n torna. Aquí ha vingut el ric, el pobre i el més pobre de l'Equador. El més pobre és el que més queda".

Moussa mostra orgullós les fotografies de totes les obres que ha fet. Són totes a la part forana: cases, possessions, fins i tot una paret de pedra al costat de la murada d'Alcúdia. Sembla que el negoci li va bé, encara que ell es queixa que hi ha poca feina.

Que la dona ho té més fàcil per trobar feina és una opinió generalitzada. Linda conta que "una dona, al mes o tres mesos aconsegueix alguna cosa. L'home ha de recórrer més, l'empresari no el vol contractar pel tema dels papers i s'ho ha de suar, si no és a través d'amics o coneguts no aconseguirà treball fàcilment". A més "una dona es tanca a una casa d'assistenta i té menjar i casa".

JUNTS, PERÒ SEPARATS

Com respon la societat mallorquina? Zohra ho té clar: "indiferència, mentre no la molestin, no es pronuncia. En general no veig actituds obertes". Només es desfà en elogis cap als professionals de l'educació, perquè "no només es preocupen de l'educació de l'alumne sinó també de les seves necessitats familiars, socials i econòmiques". Però, en general, Zohra pensa que la societat mallorquina no està preparada per rebre els immigrants. També diferencia clarament entre la situació a Palma i a la part forana. Segons aquesta mediatra intercultural, la integració es fa més fàcil a un poble que a una ciutat gran. "A un poble quasi tothom es coneix. Al principi costa, però una vegada que et coneixen, ja t'obren les portes. A Palma cadascú va a la seva, no es preocupa per res més".

Des de sa Pobra, Moussa és telegràfic a l'hora d'explicar com es troba al poble: "tranquilo, bien". Tant ell com el seu cosí Tayeb repeteixen que és un poble molt tranquil i que s'hi troben molt bé.

Moussa i Tayeb Zougaghi de sa Pobra, són margers.

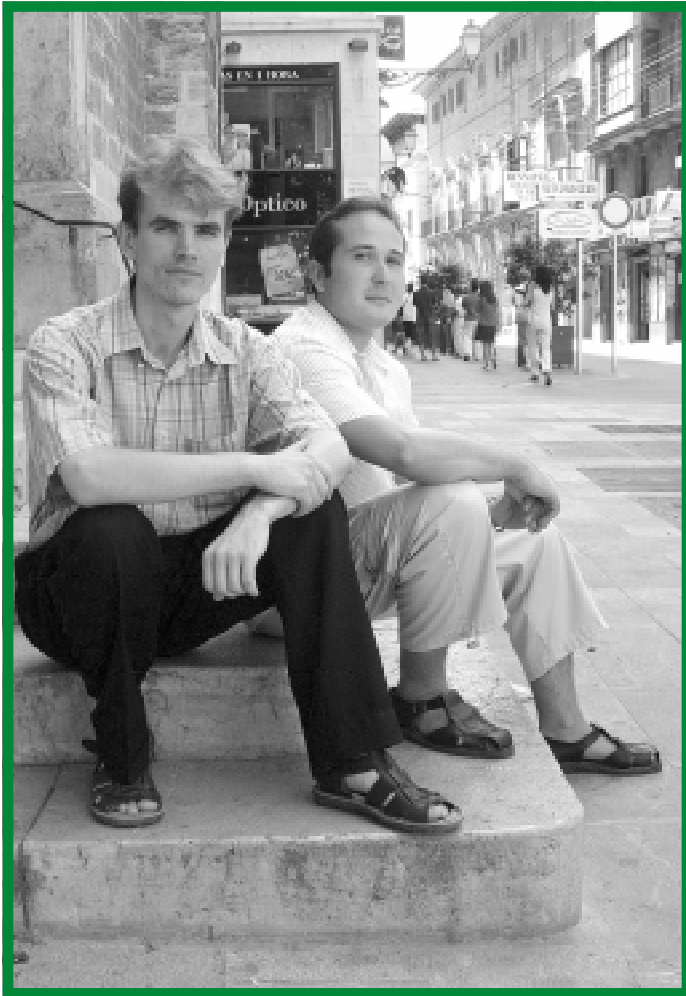
Per a Juan Carlos el problema no és a la societat, sinó a les polítiques que no permeten que les persones de diferents cultures es trobin i es coneixin. "La societat mallorquina no és una societat racista, et dona oportunitats, el que passa és que tot això està manejat per la política,

El futur

Els fills de les persones immigrant seran una part important de la futura societat mallorquina. Linda té una nina de vuit anys i un nin de deu mesos que ha nascut a Mallorca. En la seva opinió, els infants són els que s'integren més aviat. "La meua filla va a un col·legi on les classes són en català. Ella ja no serà immigrant, parlarà català i la societat mallorquina la integrarà. Els nostres fills no obliden la seva cultura, però jo vull que aprenguin la d'aquí perquè el dia de demà no tinguin els mateixos inconvenients que he patit jo". Per a Zohra, però, no està tan clar que els infants s'integrin millor. És cert que tenen més facilitat que els seus pares i també que parlen un mallorquí fantàstic, però, en la seva opinió encara no sabem ben bé quin serà el resultat. "Aquests nins es troben amb dos models diferents que es contraposen: el model de l'escola i el model tradicional de casa seva. Si es fa feina des de les escoles crec que no hi haurà cap problema perquè convisquin".

Els adults es plantegen el futur de maneres molt diferents. "Nosaltres quasi tots tenim la idea de tornar, però fins que tornes ja han passat trenta anys. Com la realitat econòmica és tan difícil, no pots estalviar i tampoc no pots tornar." Així s'explica Zhora.

És cert que tots els entrevistats, d'una manera o una altra, somien amb una vida millor al seu país. Stoichko no té problemes per reconèixer que li agradaria tornar a Bulgària després d'estalviar alguns doblers. Ell es planteja la seva estada a Mallorca com una experiència, com una escola de vida. Roman, en canvi, en principi no pensa a tornar, no només pels doblers sinó també perquè diu que aquí hi ha molta tranquil·litat, mentre que Rússia és molt perillosa. Però un moment després sembla canviar d'idea quan explica que tampoc no és tan mala idea viure aquí uns anys, aprendre idiomes i així poder trobar una feina millor al seu país. Linda vol estar uns anys més i després vol tornar a l'Equador. Tant si queden com si se'n van, tots ells hauran deixat a Mallorca un bocí de la seva cultura que passarà a ser patrimoni de tots.

Roman Onishenko i Stoichko Dimitrov, de Bulgària.

si la política et donàs l'oportunitat de disposar de llocs de trobada, el mallorquí acolliria l'immigrant".

Roman i Stoichko no han notat cap tipus de racisme. Sobretot Roman està molt agraït de com el tracta la gent. "Tens temps i possibilitats, i ningú no et diu: fora". L'església els ha ajudat molt. Primer la catòlica, a la parròquia de Sant Sebastià, i ara la parròquia ortodoxa de la Nativitat del Senyor, al carrer de Sant Miquel a Palma, l'única d'Espanya amb un representant oficial del patriarcat.

OBRIR CANALS DE COMUNICACIÓ

La figura del mediador intercultural es creà a les Illes ara fa quatre anys. El primer es va posar a sa Pobla a causa dels problemes que plantejava el col·lectiu marroquí als professionals de l'àmbit educatiu, social i sanitari. Zohra Laaroussi fa dos anys que és mediadora a Manacor. És de Tànger i arribà a Espanya l'any 94. Una de les seves feines ha

estat fer de mediadora a El Egido, a Almeria. Zohra valora positivament el Pla integral d'atenció a l'immigrant que en els darrers quatre anys ha posat en marxa diferents actuacions per facilitar la integració. Demana que s'afegís el fet migratori per evitar conflictes com els d'Almeria, on no hi havia cap política d'integració.

La integració social del col·lectiu marroquí és la que sembla, a simple vista, més problemàtica. S'ha de tenir en compte que el col·lectiu marroquí que viu a la part forana ve del món rural, de pobles molt aïllats, i desco-neix totalment l'estructura d'una societat moderna. Zohra explica, per exemple, que moltes de dones no surten de ca seva, no perquè els homes no les deixin, que és el que molta de gent pensaria, sinó perquè "se senten perdudes i si surten no saben tornar a ca seva". Diferencia aquests col·lectius dels marroquins que viuen a Palma que "vénen de ciutats grans, tenen uns recursos propis, personals i formatius i no els és difícil integrar-se".

Per a Zohra "el factor religiós no és una dificultat per a la integració, i si el col·lectiu vol practicar les seves oracions ha de tenir la seva pròpia mesquita." Per a Moussa i Tayeb, la religió no representa cap problema, són practicants i van a resar a la mesquita de sa Pobla. Tampoc no crea conflictes que les dones vulguin fer feina perquè, segons Zohra "quan elles aconsegueixen una feina, no ho veuen com una via per independitzar-se, segueixen sent dones de ca seva i només volen contribuir al benestar de la família. L'home continua duent la veu cantant".

En el cas del col·lectiu marroquí, a l'hora de parlar d'adaptació a la cultura del país, Zohra fa una diferenciació entre els homes i els nins i les dones. "Jo veig més fàcil fer feina amb els nins i les dones que amb els homes. Els homes vénen amb una idea fixa: fer feina, estalviar el màxim i mantenir la família. No s'esforcen per perfeccionar l'idioma, els basta d'entendre's a la feina. En canvi les dones no, elles sí que volen aprendre mallorquí per poder parlar amb les veïnes". Zohra té posades les seves esperances en els nins i les dones "són dues peces claus per a la integració".

La manca de mitjans i d'espais de reunió són alguns dels obstacles que dificulten la integració. És el que denuncien Juan Carlos i Linda: "A nosaltres ens demanen integració, però com ho feim si ni tan sols no podem comptar amb uns doblers per poder fer una activitat en condicions". "Tenim veu en quantitat, però no en qualitat". Així es queixa Linda de la situació del col·lectiu equatorià a Mallorca. "Quan des de l'associació d'equatorians hem demanat una subvenció a l'Ajuntament, hem rebut el mínim, perquè no puguem dir que no col·laborem. Les subvencions sempre van a les grans organitzacions".

La creació d'espais de trobada també és una de les demandes de Zohra. "Quan parlem de la integració sempre s'enfoca des de l'immigrant. Se'ns oblidava que s'ha d'enfocar des de les dues bandes". Zohra proposa més trobades interculturals perquè "hi ha un desconeixement total per les dues parts i el mallorquí no té, com nosaltres, la necessitat d'apropar-se".

El desconeixement mutu crea por i falsos tòpics. Segons Juan Carlos "sempre es mostra la immigració com un efecte negatiu" i el que fa falta és "crear espais en lloc d'enfrontar uns grups als altres". La vinculació de la immigració amb la delinqüència és criticada per Juan Carlos i també per Zohra, segons aquesta darrera: "els mitjans de comunicació només tracten el tema de la immigració per relacionar-lo amb la delinqüència i això cala molt negativament a la societat". Precisament per això el propietari d'una carnisseria àrab de Palma es va negar a participar a aquest reportatge. No vol parlar mai més amb cap periodista, perquè ha tengut algunes males experiències. Conta escandalitzat que fins i tot, una vegada, el varen relacionar amb la guerra de l'Iraq.